

навчальна дисципліна: “ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ОРГАНІЗАЦІЄЮ”

для підготовки бакалаврів за напрямом підготовки:
0306 «**Менеджмент і адміністрування**»

Викладач:

ст. викладач кафедри менеджменту

Крижко Ольга Валеріївна

Лекція 1

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТЕОРІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

План:

- 1.1. Інформація та її роль в управлінні сучасними організаціями.
Поняття інформаційної системи.
- 1.2. Основні складові менеджменту та можливості їх автоматизації.
- 1.3. Структура, функції та етапи роботи інформаційних систем.
- 1.4. Класифікація інформаційних систем.
- 1.5. Взаємодія між інформаційними системами.
- 1.6. Інформаційні системи та вимоги до ІТ-менеджерів
- 1.7. Роль та місце інформаційних технологій у сучасному суспільстві

1.1. Інформація та її роль в управлінні сучасними організаціями

Сьогодні під **інформацією** (у перекладі з латинської – “пояснення”, “викладення”, “повідомлення”) розуміють **сукупність корисних відомостей**, які є об’єктом збирання, реєстрації, передавання і перетворення. Інформація є головним елементом будь-якої управлінської функції. **Володіння своєчасною, точною, повною, достовірною та оперативною інформацією** уможлиблює **отримання ринкових переваг, знижує фінансовий ризик, ефективно підтримує прийняття рішень та ін.**

Основними характеристиками інформації є обсяг, достовірність, цінність, насиченість і відкритість.

Поняття інформаційної системи

Інформаційна система (ІС) – це взаємопов'язана сукупність інформації, апаратно-програмних і технологічних засобів, засобів телекомунікацій, баз даних, методів обробки даних та персоналу, спрямована на вирішення конкретного завдання шляхом підготовки і прийняття ефективного управлінського рішення. *З технічної точки зору до ІС належать засоби накопичення, збереження, оновлення, пошуку та видачі інформації.*

Автоматизована інформаційна система – сукупність інформації, економіко-математичних методів і моделей, технічних, програмних, технологічних засобів і фахівців, призначених для автоматизованої обробки інформації та прийняття управлінських рішень.

1.2. Основні складові менеджменту та можливості їх автоматизації

- Об'єкт управління
  - планування
- організація
- мотивація
- контроль

1.3. Структура, функції та етапи роботи інформаційних систем

- ІС – це вся інфраструктура організації, яка задіяна в процесі управління і має наступні обов’язкові **структурні компоненти**:
- **інформаційна модель** (сукупність правил функціонування ІС);
  - **програмне забезпечення** (ПЗ);
  - **апаратно-технічна база** (ПК, периферійні пристрої, канали зв’язку та ін.);
  - **кадрові ресурси**, які відповідають за формування і розвиток інформаційної моделі, функціонування ПЗ і апаратно-технічної бази.

Основні функції інформаційних систем

Функція	За що відповідає
Аналітична	Визначення показників рівня діяльності організації
Відслідковувальна	Формування інформаційної бази
Документувальна	Забезпечення документообігу
Запам'ятовувальна	Накопичення, систематизація та збереження інформації
Інформаційна	Пошук інформації та доступ до неї
Комунікаційна	Передавання інформації
Обчислювальна	Обробка інформації
Оптимізаційна	Зміна цілей організації
Прогнозувальна	Визначення тенденцій розвитку
Регулювальна	Вплив на об'єкт управління

Основні завдання ІС:

- збір інформації з різних джерел;
- реєстрація, обробка та видача інформації, що характеризує стан управління чи виробництва;
- розподіл інформації між адміністрацією, структурними підрозділами, виконавцями відповідно до їхньої участі в управлінському процесі.

Етапи роботи ІС:

1. Зародження даних.
2. Накопичення та систематизація даних.
3. Обробка даних.
4. Відображення даних.

Використання комп'ютерних технологій в ІС дає змогу:

- обробляти великі обсяги інформації за короткий час;
- оперативно і легко надавати інформацію;
- обмежувати доступ до інформації;
- забезпечувати єдиність і незмінність інформації;
- здійснювати контроль достовірності інформації та прийнятих на її основі рішень.

1.4. Класифікація інформаційних систем

Залежно від рівня менеджменту розрізняють:

- ІС для адміністрації (стратегічний менеджмент);
- системи підтримки прийняття рішень (тактичний менеджмент);
- системи формування звітності (операційний менеджмент);
- системи керування процесами (виробничий менеджмент).

В залежності від рівня автоматизації розрізняють:

- ручні ІС;
- автоматизовані ІС;
- автоматичні ІС;
- експертні ІС.

За функціональними можливостями розрізняють:

- сервісно-орієнтовані системи;
- інформаційно-управляючі системи;
- суспільні системи.

1.5. Взаємодія між інформаційними системами

У зв'язку з глобалізацією відносин між організаціями великого значення набуває взаємодія між ІС, яка буває кількох типів:

1. *Довільна взаємодія між персональними комп'ютерами (ПК).* Можливий обмін інформацією в довільному наперед узгодженому форматі, але обов'язковою є участь операторів на передаючій і приймаючій сторонах.
2. *Інтерактивна взаємодія між ПК та ІС.* Інформація передається у строго визначеній формі HTML-документа, який приймаючою стороною обробляється автоматично, а тому оператор потрібен лише на передаючій стороні.
3. *Обробка електронної пошти.* Вимагає оператора тільки на приймаючій стороні.
4. *EDI (Electronic Data Interchange).* Повністю автоматизований процес прийому і обробки електронних документів у чітко обумовленому форматі без участі операторів.

1.6. Вимоги до ІТ-менеджерів

Оскільки в сучасних умовах роль ІТ-менеджерів дуже велика, фахівцями сформульовані **чотири ідеальні моделі директорів інформаційних служб**:

1) це керівник певного рангу, який **любить свою роботу, має досвід у сфері ІТ та управління персоналом**, здатний до ділової активності (в умовах України модель найбільш бажана, але найменш імовірна);

2) це **дві фізичні особи**. Одна займається технічними, виробничими та інфраструктурними питаннями, інша – стратегічними та інформаційними проблемами (для України модель найбільш імовірна, але на сьогодні складна);

3) це **«технар»**, високласний спеціаліст у сфері ІТ, який практично сам займається підтримкою, розвитком та обслуговуванням ІС (на сьогодні в Україні така модель найбільш поширена);

4) це **керівник-універсал, менеджер за освітою**, який має надійних помічників за кількома напрямками (реалізована тільки у великих компаніях).

1.7. Роль та місце інформаційних технологій у сучасному суспільстві

Інформаційне суспільство – теоретична концепція постіндустріального суспільства; історична фаза можливого розвитку цивілізації, у якій основними продуктами виробництва є інформація й знання. Головні риси такого суспільства:

- збільшення ролі інформації та знань;
- зростання числа людей, зайнятих інформаційними комунікаціями та виробництвом інформаційних продуктів і послуг;
- створення глобального інформаційного простору, що забезпечує ефективну інформаційну взаємодію людей, їхній доступ до світових інформаційних ресурсів і задоволення їхніх потреб в інформаційних продуктах і послугах.

27 березня 2006 року генеральна Асамблея ООН прийняла резолюцію під номером A/RES/60/252, що проголошує 17 травня **Міжнародним днем інформаційного суспільства.**